

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
- 1. Q. No. 1 and Q. No. 6 are compulsory.**
 - 2. Attempt any two out of remaining four (i. e. Q. No. 2 to Q. No. 5 and Q. No. 7 to Q. No. 10) in each section.**
 - 3. Figures to the right indicate full marks.**

Section – I

- Q.1 Answer **ANY ONE** of the following: (20)
- Explain the objectives of HRM department and HRM in global setting.
 - Explain various components of job analysis and the steps involved in job analysis process.
- Q.2 Explain the psychological and behavioral issues involved in HRP. (15)
- Q.3 Explain the role of recruitment agencies in the selection process. (15)
- Q.4 Discuss the importance of placement. (15)
- Q.5 Discuss the advantages and limitations of MBO (management by objectives) as a technique of Performance Appraisal. (15)

Section – II

- Q.6 Answer **ANY ONE** of the following: (20)
- Discuss the objectives and principles of training programme.
 - What are the factors to be considered for succession planning? Explain the steps in succession planning.
- Q.7 Explain the grievance handling procedure in detail. (15)
- Q.8 Explain the individual and organizational strategies to cope with stress in organization. (15)
- Q.9 Explain the process of designing an effective training programme and management development programme. (15)
- Q.10 Discuss the benefits of incentive plans.

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. प्र. क्र. १ आणि प्र. क्र. ६ अनिवार्य आहेत.
२. उर्वरित प्रश्नांपैकी प्रत्येक विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
३. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग – १

- प्र.१ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)
अ) मनुष्यबळ व्यवस्थापनाची उद्दीष्टे स्पष्ट करा आणि मनुष्यबळ व्यवस्थापनाची वैश्विक संदर्भात माहिती द्या.
ब) कार्यविश्लेषणाचे विविध घटक स्पष्ट करा आणि कार्यविश्लेषणाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- प्र.२ मनुष्यबळ नियोजनातील मानसशास्त्रीय आणि वागणुकीसंदर्भातील समस्या स्पष्ट करा. (१५)
- प्र.३ निवडप्रक्रियेतील रिक्तमंटे एजन्सीचा सहभाग स्पष्ट करा. (१५)
- प्र.४ प्लेसमेंटचे महत्त्व स्पष्ट करा. (१५)
- प्र.५ कामगिरीच्या मूल्यमापनाचे तंत्र म्हणून एम. बी. ओ. चे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा. (१५)

विभाग – २

- प्र.६ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)
अ) प्रशिक्षण कार्यक्रमांची उद्दिष्टे आणि मूलतत्त्वे स्पष्ट करा.
ब) उत्तराधिकार नियोजनाच्या वेळी कोणत्या घटकांचा विचार करावा? ते स्पष्ट करा. उत्तराधिकार नियोजनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- प्र.७ तक्रारनिवारणाची प्रक्रिया विस्तारपूर्वक स्पष्ट करा. (१५)
- प्र.८ कार्यालयीन ताणताणाव दूर करण्यासाठी वैयक्तिक आणि संस्थात्मक धोरणे स्पष्ट करा. (१५)
- प्र.९ परिणामकारक प्रशिक्षण कार्यक्रम आणि व्यवस्थापन विकसन कार्यक्रम आखण्याच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. (१५)
- प्र.१० प्रोत्साहन योजनांचे फायदे स्पष्ट करा. (१५)
